Biblioteca poporală a Asociațiunii „Astra".

Anul al 28-lea. Nr. 247 1938.

Poezii patriotice

Culegere alcătuită

de

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ION BREAZU și ION CHINEZU

Editura Asociațiunii „Astra", Sibiu, Strada Șaguna 6.

Tiparul Institutului de arte grafice „Dacia Traiană". s. a., Sibiu.

Prețul 5 Lei.

„Asociațiunea pentru literatura Română și cultura poporului român", „ASTRA".

Intemeiată în 1861.

PREȘEDINTE DE ONOARE:

M. S. Regele CAROL II.

Președinte activ:

Dr. Iuliu Moldovan.

Vice-președinte:
Dr. Gh. Moga.

Vice-președinte:
Dr. Gh. Preda.

Vice-președinte:
Dr. Sabin Evuțianu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Comitetul central al „Asociațiunii" numără 50 de fruntași din toate păturile societății românești.

E datoria fiecărui bun român să sprijinească „Asociațiunea", cetind publicațiile ei și înscriindu-se de membru.

Taxele de membru sunt următoarele:

Membru fondator al Casei Naționale, odată pentru totdeauna	Lei	5000·—
Membru fondator al „Asociațiunei", odată pentru totdeauna	„	1000·—
Membru pe vieață al „Asociațiunei", odată pentru totdeauna	„	500·—
Membru activ al „Asociațiunei", anual	„	30·—
Membru ajut. al „Asociațiunei", anual	„	10·—

Biblioteca poporală a Asociaţiunii „Astra“.

Anul al 28-lea. **Nr. 247** 1938.

Poezii patriotice

Culegere alcătuită

de

ION BREAZU şi ION CHINEZU

BCU Cluj-Napoca

RBCFG201504400

Editura Asociaţiunii „Astra“, Sibiu, Strada Şaguna 6.

Tiparul Institutului de arte grafice „Dacia Traiană“, s. a., Sibiu.

Preţul 5 Lei.

Prefață.

Această cărticică este închinată celei mai sfinte dintre simțirile omenești: iubirii de patrie. Adâncă și nelămurită este această simțire și greu poate fi coborîtă în cuvinte, fiindcă prin patrie noi nu înțelegem numai pământul și apele dintre granițele țării, munții falnici și văile umbrite, dealurile domoale și câmpiile mănoase, ci, pe deasupra tuturor acestora, prin ea noi mai înțelegem și amintirea străbunilor, care au hălăduit prin veacuri pe aceste plaiuri românești, s'au bucurat și au suferit subt acelaș cer binecuvântat, au sângerat în lupte grele și și-au amestecat osemintele în țărâna pe care o călcăm.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Moștenirea pe care ei ne-au lăsat-o: limba și legea, portul și datinele — adecă tot ceeace a făcut din noi un *neam* cu rosturi trainice și nu o strânsură de oameni — și-a pus pe veci pecetea ei românească pe acest pământ. Prin pecetea asta pământul dintre Nistru și Tisa a devenit o patrie, o *moșie*, cum așa de frumos îi spuneau bătrânii. Pentru un om cu sufletul întreg, cum știți, moșia nu este o avere oarecare, un petec de pământ ca oricare altul. De moșia

moştenită te legi cu puterile tainice ale sufletului, cu toate obligaţiile de a o păstra neatinsă, curată şi sporită pe seama viitorimii.

O asemenea moşie a tuturor câţi vorbim aceeaşi limbă şi ne înfrăţim prin aceleaşi năzuinţi este patria pe care Dumnezeu ne-a hotărît-o, în acest colţ desfătat al lumii, şi înaintaşii ne-au ţinut-o prin furtuni de duşmănii, prin bezna suferinţii, cu jertfe fără seamăn. Pământ şi cer, trecut şi viitor, amintiri şi nădejdi: toate acestea se împletesc în mintea noastră când îi rostim numele. Ca un glas tainic de clopot ea este în fiecare bătaie a inimii, căci din ea prin ea, şi pentru ea trăim, dela leagăn până la mormânt.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Poeţii au cântat-o în toate timpurile cu sfinţenie, cu mândrie, cu însufleţire sau amar, după cum au fost momentele prin care ea a trecut. Numele ei a fost cuvânt de ordine, steag de luptă, jurământ de credinţă, semn de biruinţă.

Aşa se desprinde chipul şi înţelesul patriei noastre din versurile strânse în această carte şi aşa trebue să rămâie pentru noi şi pentru cei care ne urmează, până la capătul veacurilor.

Imnul Național

de VASILE ALECSANDRI.

Trăiască Regele
In pace și onor,
De țară iubitor
Și-apărător de țară!

Fie Domn glorios
Peste noi;
Fie 'n veci norocos
In răsboi.

O, Doamne sfinte!
Ceresc părinte,
Susține cu a Ta mână,
Coroana română!

Trăiască Patria
Cât soarele ceresc,
Rai dulce românesc
Ce poartă un mare nume!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Fie 'n veci el ferit
De nevoi!
Fie 'n veci locuit
De eroi!

O, Doamne sfinte,
Ceresc părinte,
Intinde a Ta mână,
Pe Țara Română!

Deşteaptă-te Române

BCU Cluj / Central University Library Cluj

de A. MUREŞIANU.

Deşteaptă-te, Române, din somnul cel de
[moarte,
In care te-adânciră barbarii de tirani!
Acum ori niciodată, croeşte-ţi altă soarte!
La care să se 'nchine şi cruzii tăi duşmani!

Acum ori niciodată să dăm dovezi în lume,
Că 'n aste mâni mai curge un sânge de Roman
Şi că 'n a noastre piepturi păstrăm cu fală
[un nume
Triumfător în lupte, un nume de Traian.

Inalţă-ţi a ta frunte şi caută 'n jur de tine,
Cum stau ca brazii 'n munte voinici sute de mii,
Un semn ei mai aşteaptă şi sar ca lupii 'n stâne,
Bătrâni, bărbaţi şi tineri din munţi şi din câmpii!

Priviţi mărețe umbre, Mihai, Ştefan, Corvine,
Romåna naţiune, ai voştri strănepoţi,
Cu braţele 'narmate, cu focul vostru 'n vine,
Viaţă 'n libertate, ori moarte cerem toţi!

Pe voi vă nimiciră a pizmei răutate,
Şi oarba neunire la Milcov şi Carpaţi!
Dar noi pătrunşi la suflet de sfânta libertate,
Jurăm că vom da mâna, să fim pururea fraţi!

O mamă văduvită dela Mihai cel Mare,
Pretinde dela fii-i şi astăzi ajutor!
Şi blestemă cu lacrimi în ochi pe fiecare,
Ce 'n astfel de pericol s'ar face vânzător!

De fulgere să piară, de trăsnet şi pucioasă,
Oricare s'ar retrage din gloriosul loc,
Când Patria sa, mamă cu inima duioasă,
Va cere ca să trecem prin sabie şi foc!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

N'ajunse iataganul barbarei semi-lune,
A cărei plăgi fatale şi azi le mai simţim:
Acum se 'ndeasă cnuta în vetrele străbune,
Iar martor ne e Domnul că vii nu o voim.

N'ajunse despotismul cu 'ntreaga lui orbie
Al cărui jug de secoli ca vitele-l purtăm,
Acum se 'ncearcă cruzii, în oarba lor trufie,
Să ne răpească limba, dar morţi numai o dăm!

Români din patru unghiuri, acum ori niciodată
Uniţi-vă în cuget, uniţi-vă 'n simţiri;
Strigaţi în lumea largă că Dunărea-i furată
Prin intrigă şi silă, viclene uneltiri!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Preoţi cu crucea'n frunte: căci oastea e [creştină,
Deviza-i libertate şi scopul ei prea sfânt,
Murim mai bine 'n luptă cu glorie deplină
Decât să fim sclavi iarăşi în vechiul nost [pământ!

Imnul Astrei

de ANDREI BÂRSEANU.

Pe cerul nostru înnorat
Stea mândră s'a ivit
Şi iată s'a înviorat
Apus şi Răsărit.

L'a ei lucire, fraţi Români,
Din somn vă deşteptaţi;
Voi inimile vă 'ncălziţi
Şi mintea luminaţi.

Deschideţi largi fereşti şi uşi
Să intre raza ei;
Primiţi cu drag cerescul sol
Şi 'n colţuri de bordeiu!
Ajungă veacuri de dureri,
De când voi suferiţi
Şi 'n întuneric cufundaţi
Trişti soartea v'o jeliţi!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

De mândra stea călăuziţi,
Drum nou voi apucaţi
Şi 'n gând şi 'n doruri strânşi uniţi
Ursita v'o schimbaţi!
Menire 'naltă v'a urzit
In lume Domnul Sfânt;
Datori sunteţi să vă 'mpliniţi
Menirea pe pământ!

Iar Tu, ce 'n ceasul de dureri,
Solie ne-ai trimis
Ş'al Tău izvor de mângăieri
Din nou ni l-ai deschis,

Cu dreapta-Ţi să ne ocroteşti,
Puternic Dumnezeu.
A noastră stea pe bolţi cereşti
Lucească 'n veci mereu.

Limba românească

de G. SION.

Mult e dulce şi frumoasă
Limba ce-o vorbim,
Altă limb' armonioasă
Ca ea nu găsim.
Românaşul o iubeşte
Ca sufletul său;
Vorbiţi, scrieţi româneşte,
Pentru Dumnezeu!
Saltă inima 'n plăcere,
Când o ascultăm
Şi pe buze-aduce miere,
Când o cuvântăm.
Românaşul o iubeşte
Ca sufletul său;
Vorbiţi, scrieţi româneşte,
Pentru Dumnezeu!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La Patrie

de A. SIHLEANU.

Smulge de pe faţă-ţi vălul trist şi jalnic,
Drag pământ al ţării cu amar nutrit;
Steaua învierii, soarele cel falnic
Al măririi tale azi a răsărit.

Fii ai României, fraţii mei de sânge,
Răscoliţi cenuşa vetrei strămoşeşti,
Şi văpaia slavei din trecut va'ncinge
Inimile noastre, mari şi bărbăteşti.

S'apărăm a noastre drepturi vechi şi sfinte;
Pe duşmanii noştri singuri să-i sdrobim;
Să săpăm cu palma ale lor morminte,
Şi într'o unire toţi să ne silim
Să dăm ţării noastre vie strălucire,
S'o 'nălţăm cu falǎ pân' la nemurire!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cântecul străinătăţii

de GRIGORE CREŢIANU.

Rătăcesc în căi streine
De căminu-mi depărtat,
Petrec vieaţa în suspine
Pâinea 'n lacrimi am udat.
Fie pâinea cât de rea
Tot mai bine 'n ţara mea!

Vezi o culme muntenească
Ş'o căsuţă dedesupt?
Este vatra părintească
Unde laptele am supt.
Fie pâinea cât de rea
Tot mai bine 'n ţara mea!

La străini am stat la masă
Şi cu ei am ospătat;
Dar, gândind la mine-acasă,
Lacrimi râuri am vărsat.
Fie pâinea cât de rea
Tot mai bine 'n ţara mea!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ah! În ţara mea frumoasă
Am lăsat tată iubit,
Am lăsat mamă duioasă,
Ce de plânsuri a albit.
Fie pâinea cât de rea
Tot mai bine 'n ţara mea!

Cine ţara îşi iubeşte
Nu dă lumea pentru ea:
Oh! Atunci inima-mi creşte
Când gândesc a o vedea.
Fie pâinea cât de rea
Tot mai bine 'n ţara mea!

Fericiţi câţi sunt aproape
De căminul părintesc!
De o muri voi să mă 'ngroape
In pământul românesc.
Fie pâinea cât de rea
Tot mai bine 'n ţara mea!

Mama lui Ştefan cel Mare

de D. BOLINTINEANU.

I.

Pe o stâncă neagră, într'un vechiu castel,
Unde curge 'n vale un râu mititel,
Plânge şi suspină tânăra Domniţă,
Rumenă, suavă ca o garofiţă,
Căci în bătălie soţul ei dorit
A plecat cu oastea şi n'a mai venit.
Ochii săi albaştri ard în lăcrămele,
Cum lucesc în rouă două viorele;
Buclele de aur cad pe albu-i sân,
Rozele şi crinii pe faţa-i se 'ngân.
Insă Doamna soacră lângă ea veghează
Şi cu dulci cuvinte o îmbărbătează.

II.

Un orologiu sună noaptea jumătate,
La castel în poartă, oare cine bate?...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

— Eu sunt, bună maică, fiul tău dorit;
Eu şi dela oaste mă întorc rănit.
Soartea noastră fuse crudă astădată:
Mica mea oştire fuge sfărâmată,
Dar deschide-ţi poarta... Turcii mă'nconjor,
Vântul suflă rece, rănile mă dor!
Tânăra Domniţă la fereastră sare,
— Ce faci tu copilă? zise Doamna mare.
Apoi ea la poartă atunci a ieşit,
Şi 'n tăcerea nopţii astfel a grăit:
— Ce spui tu, străine? Ştefan e departe,
Braţul său prin taberi mii de morţi împarte.
Eu sunt a sa mamă, el e fiul meu;
De eşti tu acela, nu-ţi sunt mamă eu.
BCU Cluj / Central University Library Cluj
Insă, dacă cerul, vrând să 'ngreueze
Anii vieţii mele şi să-i întristeze
Nobilul său suflet astfel s'a schimbat;
Dacă tu eşti Ştefan cu adevărat,
Apoi tu aicia fără biruinţă
Nu poţi ca să intri cu a mea voinţă.
Du-te la oştire, pentru ţară mori,
Şi-ţi va fi mormântul coronat cu flori!

III.

Ştefan se întoarce şi din cornu-i sună:
Oastea lui sdrobită de prin văi adună,
Lupta iar începe... duşmanii, sdrobiţi,
Cad ca nişte spice de securi loviţi.

Hora unirii

de V. ALECSANDRI.

Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inimă română;
Să 'nvârtim hora frăţiei,
Pe pământul României.

Iarba rea din holde piară,
Piară duşmanii din ţară;
Intre noi să nu mai fie
Decât flori şi omenie.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Măi Muntene! Măi vecine!
Vină să te prinzi cu mine;
Şi la viaţă cu unire
Şi la moarte cu 'nfrăţire.

Unde-i unul nu i putere,
La nevoi şi la durere;
Unde-s doi, puterea creşte
Şi duşmanul nu sporeşte.

Amândoi suntem de-o mamă:
De-o făptură şi de o seamă,
Ca doi brazi într'o tulpină,
Ca doi ochi într'o lumină.

Amândoi avem un nume,
Amândoi o soarte 'n lume,
Eu ţi-s frate, tu-mi eşti frate,
In noi doi un suflet bate.

Vin la Milcov cu grăbire,
Să-l secăm dintr'o sorbire
Şi să treacă drumul mare,
Peste a noastre vechi hotare.

Şi să vază sfântul soare,
Intr'o zi de sărbătoare,
Hora noastră cea frăţească
Pe câmpia românească.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ţara

de V. ALECSANDRI.

Din umbra deas'-a norului
Intins pe ţări streine,
Cu aripile dorului
Voios revin la tine,

O, cuib al fericirilor!
O, ţară luminoasă!
Comoar' a nălucirilor,
Grădina mea frumoasă!

Ş'avântul tinereţelor
Ce 'n sânu-mi se trezeşte,
Prin lumile poeţilor
Sburând mă rătăceşte.

Prin farmecul avântului,
Tot ce sub ochi răsare,
In poalele pământului
Mai drăgălaş îmi pare.

Intinderea câmpiilor
In zări mai lin se pierde,
Mai dulce-i rodul viilor.
Verdeaţa e mai verde,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mai nalte sunt nălţimile,
Mai cald e mândrul soare,
Mai limpezi limpezimile
De râuri şi izvoare,

Iar fetele cu florile
Mai viu râd între ele,
Şi spun privighitorile
Mai tainic viers de stele.

Aici-i ţara basmelor,
Ce 'ngân' a noastră minte
Prin farmecul fantasmelor
Din timpi de mai 'nainte.

Aici-i vestea Doamnelor
Din lumea legendară
Şi-a prelungirii toamnelor,
Sub cer de primăvară.

Aici: ţara plăcerilor
Ş'a doinelor de jale,
Ce 'n liniştirea serilor
Te ţin uimit în cale.

Aici: cu lăcrămioarele
Bujori se prind în horă,
Aicia însuşi soarele
Are 'ntre flori o soră.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Şi 'n stâncile Carpaţilor
Cresc paseri năzdrăvane,
Şi 'n sufletul bărbaţilor
Mândriile romane.

O, gură dulce-a raiului,
Tu dai prin o zâmbire
Şi fericire traiului
Şi morţii fericire.

Luceferii eterului
Râvnind privesc la tine,
Şi toţi îngerii cerului
Te-au îndrăgit ca mine.

Doina

de M. EMINESCU.

Dela Nistru pân' la Tisa
Tot Românul plânsu-mi-s'a
Că nu mai poate străbate
De-atâta străinătate.
Din Hotin şi pân' la Mare
Vin Muscalii de-a călare,
Dela Mare la Hotin
Mereu calea ne-o aţin.
Din Boian la Vatra-Dornei
Au umplut omida cornii
Şi străinul te tot paşte
De nu te mai poţi cunoaşte.
Sus la munte, jos pe vale,
Şi au făcut duşmanii cale;
Din Sătmar până 'n Săcele
Numai vaduri ca acele.
Vai de biet Român săracul,
Indărăt tot dă ca racul,
Nici îi merge, nici se 'ndeamnă,
Nici îi este toamna-toamnă
Nici e vara vara lui
Şi-i străin în ţara lui.
Dela Turnu 'n Dorohoiu

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Curg dușmanii în puhoiu
Și s'așează pe la noi;
Și cum vin cu drum de fier,
Toate cântecele pier,
Sboară paserile toate
De neagra străinătate;
Numai umbra spinului
La ușa creștinului.
Iși desbracă țara sânul,
Codrul — frate cu Românul —
De secure se tot pleacă
Și izvoarele îi seacă —
Sărac în țară săracă!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cine-au îndrăgit străinii
Mânca-i-ar inima cânii,
Mânca-i-ar casa pustia
Și neamul nemernicia!

Ștefane, Măria Ta,
Tu la Putna nu mai sta,
Las' Arhimandritului
Toată grija schitului,
Lasă grija Sfinților
In seama părinților,
Clopotele să le tragă
Ziua 'ntreagă, noaptea 'ntreagă,

Doar s'a 'ndura Dumnezeu
Ca să-ţi mântui neamul tău!
Tu te 'nalţă din mormânt,
Să te-aud din corn sunând
Şi Moldova adunând.

De-i suna din corn odată,
Ai s'aduni Moldova toată,
De i suna de două ori
Iţi vin codrii 'n ajutor,

De i suna a treia oară
Toţi duşmanii or să piară
Din hotară în hotară, —
Indrăgi-i-ar ciorile
Şi spânzurătorile!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dumnezeul nostru

de I. AL. LAPEDATU.

Lăudaţi-l că e mare
Dumnezeu!
Ce-a păzit cu mână tare
Pe Român, poporul său.

El din veci ne-a fost Părinte
Şi Stăpân;
Nici de astăzi înainte
N'o să uite pe Român.

Biblioteca Universităţii Regele Ferdinand I. din Cluj * ROMÂNIA

Mare e a lui putere
Şi va fi
Şi de câte ori vom cere
Să ne-ajute, va veni.

Avem secoli mărturie
C'al său scut,
Apărându-ne 'n urgie
Printre valuri ne-a trecut.

Când veneau gloate barbare
Peste noi
Dumnezeul nostru mare
Ne da braţe de eroi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

El ne-a scris pe sfânta-i cruce
„Biruiţi!
Şi ori-unde vă veţi duce
Laurii să grămădiţi".

Şi ne-a dat apoi cercărei
S' arătăm,
Că şi 'n jugul apăsărei
Al său nume adorăm.

Când purtam în grea robie
Lanţul greu
Noi credeam în bărbăţie
Şi 'ntr'al nostru Dumnezeu.

L-am chemat să ne ridice
Şi-a venit;
Şi din lanţuri inamice
Braţele ne-a despletit.

Lăudaţi-l că e mare
Dumnezeu,
Ce-a păzit cu mâna tare
Pe Român, poporul său.

Ţara mea

de I. NENIŢESCU.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Acolo, unde's nalţi stejari
Şi cât stejarii nalţi îmi cresc
Flăcăi cu piepturile tari
Ce moartea 'n faţă o privesc;

Acolo, unde's stânci şi munţi
Şi ca şi munţii nu clintesc,
Voinicii cei cu peri cărunţi
In dor de ţară, strămoşesc;

Acolo, unde-i cer senin
Şi, ca seninul cer, zâmbesc
Femei ce poartă la 'l lor sân
Copii ce pentru lupte cresc;

Acolo, este țara mea
Și neamul meu cel românesc!
Acolo eu să mor aşi vrea
Acolo vreau eu să trăiesc!

Acolo unde întâlneşti
Cât ține țara 'n lung și 'n lat,
Bătrâne urme vitejești
Și osul celor ce-au luptat!

Și unde vezi mii de mormane
Sub care-adânc s'au îngropat
Mulțime de oștiri dușmane
Ce cu robia ne-au cercat;

Și unde dorul de moșie
Intotdeauna drept a stat,
Și bărbăteasca vitejie
A 'mpodobit orice bărbat,

Acolo este țara mea
Și neamul meu cel românesc,
Acolo eu să mor aşi vrea,
Acolo vreau eu să trăiesc!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pe-al nostru steag...

de A. BÂRSEANU.

Pe al nostru steag e scris: „Unire,
Unire 'n cuget şi 'n simţiri" —
Şi sub măreaţa lui umbrire
Vom înfrunta orice loviri.
Acela 'n luptă grea se teme,
Ce singur e rătăcitor;
Iar noi uniţi în orice vreme
Vom fi, vom fi învingători!

Am înarmat a noastră mână,
Ca să păzim un scump pământ;
Dreptatea e a lui stăpână,
Iar domn e adevărul sfânt.
Şi 'n cartea veciniciei scrie,
Că ţări şi neamuri vor pieri,
Iar ţara noastră cu mândrie,
Etern, etern va înflori.

Trăiască România mare
Cu Bucovina şi Ardeal,
Lăţind cu fal' a ei hotare
Pe moştenirea lui Traian

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Şi de sub veacuri de robie
Scoţând tot sufletul român,
O ţară dulce să învie
Pe oseminte de Român.

Invingători cu verde laur
Noi fruntea nu ni o 'mpodobim,
Nici scumpele grămezi de aur
Drept răsplătire nu voim.
Ştiind că 'n viaţa trecătoare
Eterne fapte-am săvârşit
Şi chinul morţii 'ngrozitoare
Bogat, bogat ni-a răsplătit.

BCU Cluj Central University Library Cluj

Patriei mele

de A. BÂRSEANU.

Frumos te-a mai împodobit
Părintele ceresc,
O, patrie, pământ iubit,
Scump leagăn părintesc.

Mănoase câmpuri, mândre văi
In sânu-ţi a întins;
C'un falnic brâu de munţi stâncoşi
Măreţ mi te-a încins.

In miezul tău de preţ nespus
Ascuns-a mii comori;
Cu codri-munţii ţi-a 'mbrăcat
Şi-a tale văi cu flori.

Şi râuri limpezi, viu cristal,
Din sânu-ţi a pornit
Şi 'ntr' ale lumii patru părţi
Ca dar le-a împărţit.

Să fii în lume, a voit,
Un cuib de fericiri,
Dovadă vie pe pământ
De-a lui cereşti iubiri!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tresaltă vesel sânul meu
La numele tău sfânt,
Căci leagăn dulce tu mi-ai fost!
Şi tu-mi vei fi mormânt!

Şi orişicând voiu fi chemat
Spre apărarea ta,
Voios spre a te mântui
Viaţa mi-o voiu da!

Un falnic glas

de ANDREI BÂRSEANU.

Un falnic glas răsună
Din vârfuri de Carpaţi;
E glasul ţării voastre
Români, îl ascultaţi:
„De veacuri fără număr
La sânu-mi vă hrănesc;
Nici când nu daţi uitării
Pământul strămoşesc!“

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Un glas din depărtare
Străbate-acuma lin:
E-al Romei glas de mamă
Din zări cu cer senin:
„Un graiu vorbit de îngeri
Ca zestre eu v-am dat;
Vorbiţi-l deci cu falã,
Păstraţi-l neschimbat!“

Ca tunetul de vară
Un tulnic din păduri
Trezeşte văi şi dealuri
Străbate munţii suri;

„De câte ori sunat-am
In vreme de nevoi,
Venit-au moşii voştri,
Tot cete de eroi

Şi noaptea din morminte
S'aude — adeseori,
O tainică şoptire
Ce 'n suflet dă fiori:
„Prin mii de suferinţe
Un nume v'am lăsat;
Blăstăm, blăstăm pe acela
Ce neamul şi a uitat!"

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Răsune acest cântec
Prin munţi şi prin câmpii;
Trezească inimi moarte,
Aprindă inimi vii.
Iar cine neam şi ţară
Nemernic va trăda,
Dispreţul şi blestemul
Să fie plata sa!"

Trei culori

de CIPRIAN PORUMBESCU.

Trei culori cunosc pe lume
Ce le țin ca sfânt odor,
Sunt colori de-un vechiu renume
Suveniri de-un brav popor.

Roșu i focul ce străbate
Inima plină de dor
Pentru sfânta libertate
Și al țării viitor.

Auriu ca mândrul soare
Fi-va-l nostru viitor
Pururea 'n eternă floare
Și de-un luciu netrecător.

Iar albastru e credința
Pentru țară, ce o nutrim,
Credincioși fără schimbare
Pân' la moarte vrem să fim.

Cât pe cer și cât în lume
Vor fi aste trei culori
Vom avea un falnic nume
Și un falnic viitor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cântec

de GHEORGHE COȘBUC.

Ți-ai mânat prin veacuri turmele pe plai,
Din stejarul Romei, tu, mlădiță ruptă,
Şi-ți cântai amarul din caval și nai.
Dar cumplit tu fost-ai când te-au dus la luptă
Ștefan și Mihai.

Când ți-or pune piedeci dușmanii să cazi
Spada ta să fie și de-acum, Române,
Fulger care-aprinde, vânt ce rupe brazi
Și te 'ncrede-apururi că vei fi și mâne
Tare cum ești azi.

Sus ridică fruntea, vrednice popor!
Câți vorbim o limbă și purtăm un nume,
Toți s'avem o țintă și un singur dor —
Mândru să se 'nalțe peste toate 'n lume
Steagul tricolor!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sus inima

de GHEORGHE COȘBUC.

Avem o mândră țară —
Prin timpi de jale-amară
Strămoșii se luptară
S'o scape de stăpâni.
Azi singuri noi Românii
Suntem în ea stăpânii,
Sus inima, Români!

O lege avem străbună —
Prin veacuri de furtună
Ea n'a putut s'apună
Strivită de păgâni.
Ne-a fost Cel-Sfânt tărie
Și 'n veci o să ne fie:
Sus inima, Români!

In țara românească
De-apururi să trăiască
Credința strămoșească
Și graiul din bătrâni.
Spre Domnul țării gândul
De-apururi noi avându-l,
Sus, inima, Români!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cântec

de GHEORGHE COȘBUC.

Țar' avem și noi sub soare,
Și-o râvnesc dușmani destui,
Dar prin vremi asupritoare
N'am lăsat-o nimănui.
E bogată, zici! Vezi bine,
E bogată, căci în ea
Multe inimi sunt, streine,
Și-i frumoasă, că-i a mea.
Dacă-i mică nu-i de-ocară,
Căci viteji în ea mai sunt,
Și apoi și la noi în țară
Crește fierul din pământ:
Când voim îl știm culege,
Știm cum să izbim cu el
Când dușmani lipsiți de lege
Vin spre noi cu gând mișel.

Steag avem și noi, străine,
Și-l iubim cu jurământ.
Ziua răului când vine,
Ce frumos se sbate 'n vânt!
E frumos și steagul vostru,
Dar pe al nostru de-l privesc
Tot mai mândru este al nostru
Și mai sfânt, că-i românesc.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Rupt de-asprimile furtunii
Răscolite de duşmani,
L-au purtat cinstit străbunii
Prin atât amar de ani.
De ne cheamă azi la moarte
Veseli mergem la război:
Să dea Domnul să ni-l poarte
Şi nepoții tot ca noi!

Ştim şi noi o lege sfântă,
Şi de-un veac de ani acum
Stăm cu ochii tot spre țintă,
Mergem tot pe-acelaşi drum.
Pentru sfânta lege-a crucii,
Pentru limba ce-o vorbim:
Ce de-oțel pe săbii lucii
Pus-am noi de când trăim!
Ştie Dumnezeu de-i bine
Ori de facem vr'un păcat —
Dar noi ştim c'aşa e bine
Şi ținem ce-am apucat.
Pentru lege, pentru limbă,
Noi cu gura prindem foc:
Numai vântul se tot schimbă,
Insă munții stau pe loc.

Sunt şi neamuri mai cu nume,
Mai vestite la răsboi;
Or fi multe poate 'n lume,
Câte n'au ajuns la noi.
Dar noi ştim ce ne'nvăţară
Cei ce-au fost, şi când rostim
Vorba sfântă „Neam" şi „Ţară"
Noi, streine, tresărim.
Pentru cel ce ne iubeşte
Tot ce-avem noi dăm cu drag,
Dar când neamul ni-l huleşte
Şi vrăşmaş ne vine'n prag,
Mii de oşti cu el s'aducă:
Noi suntem Români destui —
Când de piept cu noi s'apucă,
Aibă-l Ceru 'n paza lui!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Spadă şi credinţă

de GHEORGHE COŞBUC.

Ce furtuni n'au mai pornit
Pofta răilor şi ura
Ca să pieri tu neam iubit!
Dar de toţi ne a mântuit
Spada nostră şi Scriptura.

Sfântul steag ne-a fost altar
Şi subt el săream grămadă
Să ne batem la hotar.
Ghioagă dă orice stejar,
Orice coasă dă o spadă.

Iar când braţul ne cădea
Uneori fără putere,
Nici atunci nu ne scădea
Inima, c'aveam în ea
Scris Hristos ca mângăiere.

Ce de ură s'a pornit,
Căutând a ta pierzare!
Dar ai stat şi ai biruit,
Căci prin spadă ţi a grăit
Domnul cel ce'n veci e tare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Graiul neamului

de GH. COŞBUC.

Fie a voastră întreaga ţară,
Şi de cereţi vă mai dăm,
Numai daţi-ne voi graiul
Neamului. Şi se sculară
Să ne vremuiască traiul

Câţi duşmani avem pe lume!
Graiul ni-l cerea anume
Să-l lăsăm!

Dar neştrămutaţi strămoşii
Tot cu arma 'n mâini au stat.
Am văzut şi munţi de oase,
Şi de sânge râuri roşii.
Dar din ţara lor nu-i scoase
Nici potop şi nici furtună.
Graiul lor de voie bună
Nu l-au dat.

Astăzi stăm şi noi la pândă
Graiul vechi să-l apărăm.
Dar pe-ascuns duşmanii cată
Să ni-l fure, să ni-l vândă.
Dacă'n vreme turburată
Nu ne-am dat noi graiul ţării,
Azi, în ziua deşteptării,
Cum să-l dăm?

Repezi trec ca vifor anii,
Ispitind puterea ta,
Neam român! Cu ură mare
Vor căta mereu duşmanii
Graiului român pierzare;

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dar să piară ei cu toții:
Nu l-am dat și nici nepoții
Nu-l vor da!

Scut și armă

de GHEORGHE COȘBUC.

Domnul sfânt să ne iubească
Și-al Său Duh ocrotitor,
Plin de pace să plutească,
Peste Țara Românească
Și-al Românilor popor!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Noi prin vremi ce ne 'ncercară
Altă armă n'am avut:
Numai dragostea de țară,
Ce strămoșii ne-o lăsară,
Și pe Domnul Sfânt de scut.

Dar ne a fost destul atâta!
Fruntea sus voi frați ai mei!
Astfel cerul hotărît-a,
Să se 'nalțe amărîta
Țară prin puterea ei.

Mai fățiș, mai fără veste
Ne-ați lovit dușmani de voi!

Dar ce-a fost a fost poveste!
Dragostea de ţară este
Şi mai tare-acum în noi.

Şi de cine ne-o fi teamă?
Mult a fost să mai răbdăm
Nebăgaţi de voi în seamă,
Acum ştiţi voi cum ne cheamă...
Dacă nu, să vă 'nvăţăm.

Numai Domnul ne iubească
Şi al Său Duh ocrotitor
Plin de pace să plutească
Peste Ţara Românească
BCU Cluj / Central University Library Cluj
Şi-al Românilor popor!

Oşteanul şi drapelul

de GH. COŞBUC.

De demult, de tine, taica
Îmi spunea mereu poveşti,
Ca de steaua cea mai mândră
A oştirii româneşti;

Şi pe cât mi-aduc aminte
Pomenind numele tău,
Se'nchina precum se'nchină
Un creştin lui Dumnezeu.

Imi spunea că în altarul
Patriei nu i alt odor
Mai de preţ decât drapelul
Unui neam biruitor.

Avusese el norocul
Să te poarte fluturând
In război, când prin văzduhuri
Treceau plumbii şuerând;

— „Pânza ta" zicea bătrânul
Cu grai blând şi mângăios,
„E cinstită ca şi giulgiul
„Sfânt al Domnului Hristos".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Şi-apoi, cică'n ţesătura-ţi
De mătase s'a'ntrupat,
Cerul zilelor de vară
Limpede şi nepătat.

Spicu 'mbelşugat al holdei
Ce se leagănă de vânt,
Sângele ce a curs pe slava
Strămoşescului pământ,

Şi acum poate nu mai crede
Stând de strajă lângă tine;
Mă gândesc la bietul taica
Şi s'aprinde dor în mine.

Să te port şi eu odată
In vârtejul bătăliei,
Că eşti nou şi ţi-ar sta bine
„Crucea Stelei României!"

Rugămintea din urmă

de GH. COŞBUC.

Eşti schilav tot! Un cerşetor
Te 'ntorci acum acasă;
Şi ce fecior frumos erai!
Dar, oricum eşti, ce ţi pasă!
Tu vei vedea iar satul tău
Şi casa voastră 'n vale;
Şi biata mamă-ţi va ieşi
Plângând în cale.

Şi eu rămân să mor p'aici
Cu liftele păgâne!
Ah! parcă simt că n'am s'ajung
Să văd ziua de mâine.
Cu douăzeci deodată'n car
La groapă ne vor duce,
Şi bun e Domnul de-om avea
La cap o cruce.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Biblioteca Universitară din Cluj · ROMÂNIA

Noi de copii ne ştim şi-am fost
Ca fraţii şi mai bine.
Eu de-am avut un singur ban
L-am împărţit cu tine
Şi tu cu gura foc prindeai
Să-mi dai ajutorare!
Să-ţi răsplătească Dumnezeu
Că-i bun şi mare.

Şi-auzi acum: de-or întreba
In sat de-a mea venire,
Tu 'n loc de adevăr, să spui
Că n'ai de mine ştire;
Că n'am fost la un regiment —
Dar spune-le ce-ţi place
Că pentru ei, ori viu, ori mort,
Tot una face.

Iar mamei, Doamne, cum aşi vrea
Credinţa s'o înşele!
Să-i spui că m'ai lăsat rănit
La Turnu Măgurele,
Dar voi sosi cât de curând;
Ascultă-mi rugămintea,
Că mama dac'ar şti că s mort,
Şi-ar pierde mintea.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tu s'o amâi cu zi de zi
Şi spune-i câte toate;
Ea e bătrână, n'are mult
Să mai trăiască poate,
Şi pentru ce să-i amărăşti
Şi zilele-i puţine?
Că n'are 'n lume bun şi drag
Decât pe mine.

Iar Linii, de s'ar întâmpla
Să vă 'ntâlniţi vreodată,
Să-i spui că-s sănătos şi-aş vrea
S'o aflu măritată.
Tu uită-te în ochi să vezi
De-o doare ori n'o doare;
Iar dacă vei vedea o stând
Nepăsătoare,

Să-i spui că m'ai lăsat rănit
Pe umedele paie,
Că doctorul în carnea mea
Adâncă brazdă taie,
Că de dureri eu mă izbesc
Şi urlu ziua 'ntreagă
Şi c'am murit gândind la ea
Că mi-a fost dragă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Şi dacă ochii ei atunci
Mai turburi se vor face
N'o mângăia! E de prisos,
Te rog s'o laşi în pace.
O frunză veştedă nu-ţi dă
Cuvânt să zici că-i toamnă
Şi-o lacrimă în ochii ei
Nimica nu 'nseamnă.

Şi-acum dă-mi mâna! A sunat
Gornistul de plecare.
Du Oltului din partea mea
O caldă salutare.
BCU Cluj / Central University Library Cluj
Şi-ajuns în ţară, eu te rog,
Fă-mi cel din urmă bine:
Pământul ţării să-l săruţi
Şi pentru mine.

Balada strămoşilor

de AL. DAVILA.

Dormiţi în morminte tăcute,
Sub dâmburi sădite cu flori,
Sub pânza curatei ninsori,
Sub umbrele liniştei mute.

Păzită de paznici pioşi
Sunteţi-a moşiei comoară:
Vă fie ţărâna uşoară!
Ne-aducem aminte strămoşi.

Voievozi, logofeţi, bani şi vornici,
Spătari, pârcălabi şi cluceri,
Ţărani ori moşneni, ori boieri,
De-a neamului datină dornici,
Cu toţi deopotrivă vânjoşi
Stropit-aţi cu a sângelui rouă
Moşiile voastre-amândouă...
Ne-aducem aminte strămoşi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cu Gherghiţa, Baia, Rovine,
Nicopol, Grumaji, Răsboieni,
Cu vadul din Călugăreni,
Cu roşiile branişti cosmine
Crestat aţi prin veci neguroşi
Răboj în istoria lungă:
Crestă şi Curcanul o dungă!
Ne-aducem aminte strămoşi.

Ne aducem, ne-aducem aminte!
Căci peatra cu cruce şi corb
E cartea din care se sorb
Credinţa 'n menirile sfinte

Lăsate de morţii faimoşi
Şi dragostea — dulce povară —
De Lege, de Domn şi de Ţară...
Ne aducem aminte strămoşi!

Şi dacă pe lespedea frântă
Pomelnicul vostru s'a şters
De vremi şi de-al gloatelor mers,
Culesu-l'a doina şi-l cântă
Bătrânilor codri pletoşi
Ce scutură 'n orice dumbravă
Un freamăt de-a munţilor slavă...
Ne-aducem aminte strămoşi!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ivească-se deci pe moşie
Zori blânde, sau timpi fioroşi,
Române, lozinca să-ţi fie:
Ne-aducem aminte strămoşi!

La arme!

de ST. O. IOSIF.

Veniţi viteji apărători ai ţării!
Veniţi că sfânta zi a răsărit:
E ziua mare a reînălţării
Drapelului de gloanţe sdrenţuit!
Veniţi din toate unghiurile zării
Să cucerim ce-avem de cucerit!

La arme ce-i de-un sânge şi de-o lege!
La arme pentru Neam şi pentru Rege!
Când Patria ne cheamă sub drapel,
Datori sunt toţi copiii ei s'alerge,
Să-l apere, să moară pentru el!

Ce credeţi voi, noroade nesătule,
Că nu ne poartă grija Cel de Sus?
N'am înfruntat noi năvăliri destule
Din Miazănoapte, Răsărit şi-Apus?
Adună-ţi Rege, oştile şi du-le
La biruinţă precum le-ai mai dus!

La arme ce-i de-un sânge şi de-o lege!
BCU Cluj / Central University Library Cluj
La arme pentru Neam şi pentru Rege!
Când Patria ne cheamă sub drapel,
Datori sunt toţi copiii ei s'alerge,
Să-l apere, să moară pentru el!

Cu-al nostru sânge-am scris al nostru nume
In cartea gloriosului trecut:
Şi mulţi duşmani ar vrea să ne sugrume
Dar până când mai stau Carpaţii scut,
Acel ce ne va şterge de pe lume,
Să ştie toţi că încă nu-i născut!

La arme ce-i de un sânge şi de o lege!
La arme pentru Neam şi pentru Rege!

Când Patria ne cheamă sub drapel,
Datori sunt toţi copiii ei s'alerge,
Să-l apere, să moară pentru el!

Să ştie toţi că un popor nu moare
Când veacuri a luptat necontenit
Şi-i scris în cartea celor viitoare
Că va să vină ceasul preamărit
Când mândru străluci-va 'ntre popoare
Ca soarele aici în Răsărit!

La arme ce-i de un sânge şi de-o lege!
La arme pentru Neam şi pentru Rege!
Când Patria ne cheamă sub drapel,
BCU Cluj / Central University Library Cluj
Datori sunt toţi copiii ei s'alerge,
Să-l apere, să moară pentru el!

Zece Maiu

de P. CERNA.

S'aprind lumini lângă lumine
Şi flutură steag lângă steag —
Te simţi mai viu, mai bun şi ţi vine
Să 'mbrăţişezi pe toţi, de drag.
E ziua neamului ne'nvins —
E zece Maiu. Tot cerul pare
Un lampadar imens, aprins
Anume pentru sărbătoare:

Târît de valuri fericite,
Mergi fără ţintă, n'ai popas...
Trăsuri şi care înflorite
Abia străbat pe străzi, la pas.
Sub arcuri vii de lampioane
Tot curge lumea pe 'ndelete —
Copii şi zâne din balcoane
Impart surîsuri şi buchete.

E râs, e farmec, e mişcare...
Rachete — crainici luminoşi —
Se 'ntrec să cheme la serbare
Pe zeii toţi şi pe strămoşi.
BCU Cluj / Central University Library Cluj
Şi 'n seara aceasta sfântă, plină
De amintiri şi de mister,
Durează drumuri de lumină
Intre pământ şi între cer...

Părtaş al fericirii sfinte
Stă Luminatul Craiu de-oparte —
Deodată-i fulgeră prin minte
Vedenii dintr'un câmp de moarte,
Un gând a prins să-l înfioare,
Şi ochii lui se umeziră:
Dela obştească sărbătoare
Lipsesc acei ce-o pregătiră...

Pământ sfinţit

de GH. D. BUZDUGAN.

Pământ sfinţit al mândrei noastre ţări,
Pământ sortit divinelor chemări,
Străbun pământ sublim,
Tu, leagăn, adăpost şi ţintirim,
Pământ din raiu,
Ce pui comori în suflet şi în graiu,
Ce dai puteri vitejilor tăi fii
Şi brazdei rod, — o, preamărit să fii!

Dela acei ce 'n tine odihnesc,
Tu ne-ai păstrat cuvântul strămoşesc,
Cuvânt înaripat
De dorul celor care ne-au lăsat,
Vrăjit cuvânt
Din glas de mamă, adieri de vânt,
Din graiu de basme, doine, frunze, flori,
Iar în furtuni din trăznetul din nori!

In sânul tău aşteaptă 'ngânduraţi
Strămoşi, bunici, părinţi, surori şi fraţi,
Din secoli de dureri,
Aşteaptă slujba sfintei învieri;
Şi iată-acum
Prin sabie, prin foc, prin nori de fum,
Cum răsplăteşti durerea cu belşug!
Ce rod bogat dă breazda de sub plug!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

— Ci ară, plugule răzbunător,
Răstoarnă brazde largi în viitor;
Din brazda ta răsar
Puterile ce le-a păstrat arar
Atâtea ierni,
Pământul ce cu lauri îl aşterni —
Şi 'nlăturând osânda grelei sorţi
Strămoşii toţi vor învia din morţi!

Păstrează dar, măreţ altar străbun,
Cenuşa celor ce-au apus şi-apun
Şi alor mei şi-a mea,
Să vie vremea rod bogat să dea!
Iar pe mormânt
Să sune 'ncet în adieri de vânt
Cuvântul drag ce 'n ăst poem am scris:
Să crească viu al patriei sfânt vis!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Limba noastră

de AL. MATEEVICI.

Limba noastră-i o comoară
In adâncuri cufundată,
Un şirag de piatră rară
Pe moşie revărsată.

Limba noastră-i foc ce arde
Intr'un neam, ce fără veste
S'a trezit din somn de moarte,
Ca viteazul din poveste.

Limba noastră-i numai cântec,
Doina dorurilor noastre,
Roiu de fulgere ce spintec
Nouri negrii, zări albastre.

Limba noastră-i graiul pâinii,
Când de vânt se mişcă vara;
In rostirea ei, bătrânii
Cu sudori sfinţit au ţara.

BCU Cluj - Central University Library Cluj

Limba noastră-i vechi izvoade
Povestiri din alte vremuri
Şi citindu-le 'nşirate
Te 'nfiori şi te cutremuri.

Limba noastră îi aleasă
Să ridice slavă 'n ceruri,
Să ne spuie 'n hram ş'acasă
Veşnicele adevăruri.

Limba noastră-i limbă sfântă,
Limba vechilor cazanii,
Care o plâng şi care-o cântă
Pe la vatra lor ţăranii.

Inviați-vă dar graiul,
Ruginit de multă vreme
Ștergeți slinul, mucegaiul
Al uitării 'n care geme.

Strângeți piatra lucitoare,
Ce din soare se aprinde,
Și-ți avea în revărsare
Un potop nou de cuvinte.

Nu ve-ți plânge-atunci amarnic
Că vi-i limba prea săracă,
Și ți vedea cât e de darnic
Graiul țării noastre, dragă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Plugarii

de OCTAVIAN GOGA.

La voi aleargă totdeauna
Truditu-mi suflet să se 'nchine:
Voi singuri străjuiți altarul
Nădejdii noastre de mai bine,
Al vostru-i plânsul strunei mele:
Creștini ce n'aveți sărbătoare,
Voi cei mai buni copii ai firii,
Urziți din lacrămi și sudoare,

Cu mila-i nesfârşită, cerul
Clipirii voastre 'nduioşate,
I-a dat cea mai curată rază
Din sfânta lui seninătate.
El v'a dat suflet să tresare
Şi inimă să se 'nfioare,
De glasul frunzelor din codru,
De şopot tainic la izvoare.

In coapsa grăitoarei mirişti,
De vreme plugul vostru ară:
E primăvară pe câmpie
Şi'n ochiul vostru-i primăvară.
Blând tainele vi le desface
Din sânu-i milostiva glie,
Căci toată floarea vă cunoaşte
Şi toată frunza ei vă ştie.

Purtaţi cu braţele-amândouă
A muncii rodnică povară,
Supt strălucirea 'nlăcrimată
A dimineţelor de vară,
Şi nimeni truda nu v'alină,
Doar bunul cerului părinte,
De sus, pe frunte vă aşează
Cununa razelor lui sfinte,

A voastră-i jalea cea mai mare,
A voastră-i truda cea mai sfântă,
Stăpânul vitreg vă loveşte,
Când cerul bine vă cuvântă.
Dar dacă 'n schimbul pâinii voastre,
Piticul vă plăteşte fiere,
Indurător v'ascultă Domnul
Şi vă trimete mângăiere.

Când doarme plugul pe rotile,
In pacea serilor de toamnă,
La voi coboară Cosânzeana,
A visurilor noastre Doamnă.
Vin crai cu argintate coifuri
Şi 'n aur zânele bălaie:
Atâta strălucire 'ncape
In bietul bordeiaş de paie.

Fraţi buni ai frunzelor de codru,
Copii ai mândrei bolţi albastre,
Sfinţiţi cu roua suferinţii
Ţărâna plaiurilor noastre!
Din casa voastră, unde 'n umbră
Plâng doinele şi râde hora,
Va străluci odată vremii
Norocul nostru-al tuturora.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A mea e lacrima ce 'n tremur
Prin sita genelor se frânge,
Al meu e cântul ce 'n pustie
Neputincioasa jale-și plânge.
Ci 'n pacea obidirii voastre,
Ca 'ntrun întins adânc de mare,
Trăiește 'nfricoșatul vifor
Al vremurilor răzbunătoare.

Cântecul muncii
(Carmen laboris)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

de OCTAVIAN GOGA.

Veniți în horă de frăție,
Străvechii câmpului străjeri,
Ce ocrotiți de o veșnicie
A muncii rodnice dureri.
Veniți plugari, veniți oștenii
Celui mai vechiu și sfânt răsboi,
Tovarăși buni ai Cosinzenii,
Veniți cu noi!

In goana vieții 'nviforată,
Strigați: Plugarii 'n veci nu pier,
Căci lor pământul sfânt li e tată
Și frate soarele din cer.

In casele cu grinzi bătrâne
Voi rostul lumii aşezaţi,
Sus dătătorilor de pâne,
In patimi şi credinţă fraţi,
Voi platnici de sudori şi sânge
Voi cei bogaţi şi totuşi goi,
Veniţi să ne 'nvăţaţi a plânge,
Veniţi cu noi!

Veniţi stăruitoare gloată,
Strigaţi s'auză mici şi mari:
E răzimată lumea toată
Pe palme aspre de plugari!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Năpraznic vifor de dreptate
Vă doarme'n sufletu'noptat,
Şi spală lumea de păcate
Când rele mâni l au deşteptat,
De grele vremi de mai 'nainte
De-al răsplătirii greu şuvoi,
Veniţi aducători aminte
Veniţi cu noi!

Strigaţi să ştie largul zării,
S'audă toţi câţi trag în jug:
Că focul roş al răsbunării
Topeşte fiarele de plug!

Patria română

de MIHAIL DRAGOMIRESCU.

— Ce patrie ai tu, Române?
E oare zâna între zâne
Muntenia, cu păr bălai,
Cu 'ntinsele câmpii de grâne,
Ce, fericită, ca în rai
E apărată de ai săi fraţi,
Danubiu şi Carpaţi?
— O! patria mi-e mult mai mare:
Sunt mai întinse-a ei hotare.

— Ce patrie ai tu, Române?
BCU Cluj / Central University Library Cluj
Moldova, care în suspine
Işi duce amărîtul trai,
Trup sfâşiat de mâini străine
Şi pe câmpie şi pe plai;
Ea, care şi-a găsit cu zile
Frumoasele-i copile?
— Mi-e sufletu 'mbătat de ea
Dar mult mai mare-i ţara mea?

— Ce patrie ai tu, Române?
E Ardealul cu străvechi renume,
Cu munţi de aur, mari păduri?
E Transilvania ce ţine
In ciuda vrăjmăşeştei uri

La sânul său, al nostru neam
Din vremea lui Traian?
— Ea mi-e cetate neînvinsă
Dar patria mi-e mai întinsă?

Ori unde cântă și suspină
O limbă de dulceață plină
Dar cu tărie în cuvânt,
Și-a cărei mamă a fost stăpână
A multor neamuri pe pământ;
Ori unde sună vitejesc
Cuvântul strămoșesc.

Dela a Tisei reci izvoare BCU Cluj Central University Library Cluj
Peste Danubiu pân' la Pind;
Și dela Tisa pân' la Mare
Și peste Nistru rătăcind,
Se 'ntind printre noi popoare
A Patriei hotare!

Cu noi e Dumnezeu

de I. U. SORICU.

Cu noi e Dumnezeu! Cântați
Nălțând biruitoare flamuri;
Cu noi e Dumnezeu, aflați
Și vă plecați în fața-i, neamuri!..,

Cu dreapta Lui ne-a ridicat
Din valul nopţii de durere,
Şi 'n ritmul doinei ne-a purtat
Spre ziua sfântă de 'nviere.

Voi, toţi, cari aţi văzut lumina,
Veniţi în caldă înfrăţire,
Cântaţi cântarea biruinţei
Şi-a muncii întru propăşire.

Pe frunţi cununi de verde laur,
In suflete credinţa dreaptă;
Măreţul viitor de aur
Români, în cale vă aşteaptă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cu noi e Dumnezeu! Cântaţi
Nălţând biruitoare flamuri;
Cu noi e Dumnezeu, aflaţi
Şi vă plecaţi în faţă-i, neamuri.

Psalm

de I. U. SORICU.

Strigat-am către Tine, Doamne,
Şi Tu de noi Te-ai îndurat,
Din noapte la viaţă nouă
Cu dreapta Ta ne-ai ridicat,

Aprins-ai al Dreptăţii soare,
Să dea lumină peste noi,
Din robii care au plâns de veacuri,
Se 'naltă neamul de eroi,

Cu freamătul de codru verde,
Cu svonul grăitoarei mări
Vom înfrăţi cuvântul nostru,
Să te mărească în cântări.

Strigat-am către Tine, Doamne,
Şi Tu de noi Te-ai îndurat,
Din noapte la viaţă nouă
Cu dreapta Ta ne-ai ridicat.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cântăm cântarea biruinţei
O mândră turmă şi-un păstor,
Neam liber, pe pământu-i liber
Şi Domnul sfânt ocrotitor.

Mărire întru îndurarea,
Prin care Ţie ne asameni
Şi pe pământ adaugi pace
Şi învoire între oameni!...

Unui frate mai mic

de ȘTEFAN BĂLCEȘTI.

Dacă treci pe lâng'o cruce, pe vreo culme,
[pe vreun drum
Sau pe șesuri, amintește-ți ruga ce ți-o spun
[acum:
Nu zori! — oprește-ți pasul și te-apropie
[tăcut...
E sub fiecare cruce un martir necunoscut!...

Că de mori pentru-o credință moștenită din
[părinți,
Ți se cade așezare în soborul cel de sfinți!...
Și-acum, frățiorule, mai ascultă-mi un
[cuvânt:
Cum te 'nchini la ceruri, de-astăzi să
[te 'nchini și la pământ!

La pământul Țării, care poartă 'n el atâția
[morți
Pentru care toată viața, blândă dragoste să
[porți!
Că pe unde-ți calcă pasul și pe unde-ai
[vrea s'apuci,
Calci pe sfinții noștri care, dorm uitați
[și fără cruci.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Țara mea

de VASILE MILITARU.

De-ai veni pe-aici odată, ai vedea că am o țară
Ca un fagure de miere, strâns din flori de
[primăvară;

Vara toată e 'n covoare, și-a covoarelor
[mândrețe
Peste văi și peste lanuri e țesută 'n mii de fețe;

Grâu blagoslovit în luna lui Cuptor se face spic
Auriu cum e fuiorul firelor de borangic!...

Boi plăvani cu ochii umezi pe ogoare-și
[poartă plugul
Și din brazdele mănoase se ridică sfânt
[belșugul;

In văzduhuri, pe deasupra roditoarelor câmpii,
Pune vrajă totdeauna un sobor de ciocârlii;

Pe vâlcele aromite, pe la margini de izvoare,
Pasc în iarba de mătasă mii de turme de
[mioare;

La cosit, la plug, la sapă sau la seceriș
[de grâu,
Vezi flăcăi cu spete late, cu mijlocul strâns
[la brâu;

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Fete mari, cu ochii veseli şi cămaşa cum e
[spuma,
Au pe buze totdeauna: râsul, cântecul şi gluma.

Sărbătorile, de-a-rândul, pretutindeni joacă
[hora
Şi o blândeţe fără margini, prinzi în ochii
[tuturora!

Astfel, de-ai veni pe aicea şi-ai voi apoi să
[pleci
Mi-ai pleca cu ţara 'n suflet, ca să n'o mai
[uiţi pe veci.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Noi n'avem morţi

de ZAHARIA BÂRSEANU.

Nu-s morţi cei ce căzut-au pe câmpul de
[onoare!...
S'au dus numai pe drumul aprins de ideal!...
Priveşte-i... O lumină călătorind în soare;
In urma ei: credinţa în vremuri viitoare
Răsare tot mai albă şi creşte val de val!

Ca sfinţii străluci-vor în sufletele drepte!
Cu cât vor trece anii... mai tineri, mai frumoşi
Veni-vor la răscruce de drumuri... să ne'ndrepte
Cu vorbele de flăcări curate şi 'nţelepte
Şi să ne-arate calea visată de strămoşi!...

Şi fiecare nume, frumos ca o minune,
Cântat va fi de vânturi... cât vântul va trăi.
Şi vii vom fi cu toţii prin vremuri tot mai bune...
Acelaşi fir ne leagă şi 'n sfânta rugăciune
Slăvi-ne-vor cu cinste copiii de copii!

Noi n'avem morţi în ţară şi nimenea nu plânge
Şi nici un suflet încă de jale nu s'a stins!...
Pe ce-i ce's duşi... cu fală noi îi purtăm în
[sânge,
Credinţa lor e farul ce'n veci nu se va stinge!
De-ar fi să cadă cerul... noi n'avem morţi
[de plâns!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zadarnică, o, jale, ai vrea să rupi cununa!
De cei plecaţi ne leagă acelaş fir de tort.
Credinţa lor, a noastră-i, acum şi 'ntotdeauna!...
A lor fuse credinţa să fim cu toţii una!...
Zadarnic baţi la poartă... noi n'avem nici
[un mort!

Neam valah, neam al meu

de ARON COTRUŞ.

Neam valah, neam al meu,
Cu paşi de fier, cu pumni de cremene,
Cine ar putea 'n izbânzi să-ţi s'asemene,

Dacă-ai vrea să vrei mereu,
Neam valah, neam al meu?!

Neam valah, neam al meu,
Cu uitătură: aprigă, sprintenă paznică, —
Saltă 'n picioare — oaste năprasnică,
De toate furtunile gata mereu, —
Neam valah, neam al meu!

Neam valah, neam al meu,
Ridică-ţi peste-a lumii aspră întrecere:
Pumn, puşcă, frunte, coasă, sapă, secere,
Şi fă-le să străfulgere, prin timp mereu, —
Neam valah, neam al meu!...

Neam valah, neam al meu,
Oţeliţi de trudă şi de luptă crâncene,
De-om şovăi de-acum, de ne-om cruţa, pustiul
[mânce ne,
Gârboviţi de casne şi-asupriri mereu, —
Neam valah, neam al meu!...

Horia

de ARON COTRUȘ.

De jos
Te-ai ridicat drept, pietros, viforos,
Pentru Moți,
Pentru cei săraci și goi, pentru toți...
Și-ai despicat în două istoria,
Țăran de cremene
Cum n'a fost altul să-ți semene,
Horia!...
Te-ai desprins aspru din gloată,
Cu-obrajii supți,
Cu ochii crunți,
Să lupți
Să 'nfrunți
Din sălbatecii-ți munți:
Oștile craiului, temniță, roată...
Vrut-ai să spinteci pe munți, pe văi,
Largi, netede, slobode căi
Pentru ai tăi,
Cei mâncați de streini, despuiați
De biruri, de sbiri,
De rele orânduiri...
Și uitați
De regi și 'mpărați...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pân' la Bălgrad pe roată,
Uimind călăi, nemeşi, gloată,
Ţi-a bătut neschimbat sub ţundra săracă
Aceeaşi mare, ne'nfricată inimă romano-dacă...
Duhul tău trăeşte încă treaz în munţi
Şi va trăi dârz cât vor domni peste Moţi
Sbiri crunţi
Şi mişelnici despoţi...

Uriaş Domn
Pe-al adâncurilor noastre sfâşiat somn,
Pe-al răzmeriţelor roşu praznic,
Mai roşi-vei oare vreodat' năpraznic,
Acestui neam viaţa şi istoria,
Tu
Munte
Al vrerilor noastre celor mai crunte,
Horia?!...

Cântecul lui Horia.

Horia şi urcă oastea 'n deal
Ungurii fug din Ardeal;
Horia-şi duce oastea 'n lunci
Fug Ungurii în papuci.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Trageţi hora ca să joc
La lumina celui foc.

Pe cel câmp pustiu şi 'ntins
Arde-un foc de noi aprins
Las' să ardă şi să crească
Că-i în Ţara Ungurească.
Trageţi hora ca să joc
La lumina celui foc.

Ungure, mustaţă lungă,
Zis-am morţii să te-ajungă,
Zis-am crucii să te piardă,
Zis-am parei să te ardă...
Trageţi hora să mai joc
La lumina celui foc.

M'am suit la munte 'n zori
Şi-am prins fulgerul din nori
Şi de-acolo din nălţime
L-am izbit în Ungurime!
Trageţi hora ca să joc
Unde-i flacără şi foc!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Doina Iancului.

Pe dealul Feleacului
Ese umbra Iancului,
Şi jeleşte şi se plânge,
Că Ardealu-i plin de sânge;
Şi nu-i sânge păgânesc,
Ci e sânge românesc:
De feciori nevinovaţi,
Drept în inimă puşcaţi.

Pe la Blaj, peste morminte,
Ese umbra lui Axinte...
Şi suspină 'năduşit
Că Ardealu-i tot cernit!...
Nu-i cernit de norii grei,
Ci de lacrimi de femei!
Şi de lacrimi de măicuţe
Şi de lacrimi de drăguţe!

C'a 'nverzit frunza de fagi
Şi n'au mai venit cei dragi!
Că de vii ni i-a 'ngropat,
Inălţatul împărat,
Răsplătil-ar Dumnezeu
Numai după gândul meu!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Marşul lui Iancu.

Prelucrare după COSTACHE NEGRUZZI.

Astăzi cu bucurie
Românilor veniţi!
Pe Iancu în câmpie
Cu toţi să-l însoţiţi.
Spălaţi armele voastre
Curând să alergăm
Din locurile noastre,
Pe barbari s'alungăm.
Marte, Zeule,
Marte, bravule,
Cu noi să fii,
Tu însoţeşte
Şi 'nsufleţeşte
Pe ai tăi fii!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Optzeci de oi despoaie
Şi prin frigări le pun;
De fluier, de cimpoaie
Pădurile răsun,
Românii se aşează
Pe lâng'un mare foc
Şi Iancul ospătează
Cu dânşii la un loc.

Iancule mare,
Bravule tare
Cu noi să fii,
Tu însoţeşte
Şi 'nsufleţeşte
Pe ai tăi fii!

Sunt gata, stau cu toţii
Să plece la izbânzi,
Să izgonească hoţii,
Să capete dobânzi.
Iancu mergea 'nainte
P'un cal cu ager curs,
Şi peste 'mbrăcăminte
Purta piele de urs.
Cine-a sta 'n cale
Geniului mare
Şi brav Român
Fulger şi trăsnet
Peste a lui creştet
Dela Român!

Iată voioşi porniră
Românii cei voinici
Ca lanţuri se înşiră
Pe-a dealului potici,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nevestele cu jale
Privindu-i lăcrămând
Ii auzea prin vale
Cum se duceau cântând.
Marte, zeule,
Marte, bravule,
Cu noi să fii.
Tu însoţeşte
Şi 'nsufleţeşte
Pe ai tăi fii.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CUPRINSUL

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BIBL. UNIV. CLUJ
7285 21. XII. 1938

Datorințele bunului român.

I. Ce este Asociațiunea „Astra"?

E cea mai mare și cea mai veche societate românească din Ardeal, pentru răspândirea culturii în sânul poporului român.

II. Ce a făcut și va face Asociațiunea?

1. A ajutat în timpuri grele, cu *burse*, tinerii români la învățătură de carte și de meserii. — 2. A înființat o *bibliotecă centrală* în Sibiu. — 3. A înființat un *Muzeu* minunat, cuprinzând mai ales lucruri făcute de harnicele țărance române, dar și alte celea. — 4. A ținut zeci de mii de *conferențe* poporale la sate și la orașe. — 5 A înființat *cursuri pentru analfabeți* (neștiutori de carte). — 6. A înființat *bănci poporale și cooperative*. — 7. A tipărit, în zeci și zeci de mii de exemplare, *cărți de învățătură și petrecere pentru popor*. — 8. Tipărește revista *„Transilvania"*. — 9. A înființat *despărțăminte, cercuri culturale, biblioteci poporale* la sate. — 10. A ajutat construirea de *Case naționale*. — 11. Ajută tipărirea unei biblioteci pentru cărturarii cu școală mai mare (de către Secțiile „Astrei" din Cluj).

III. Ce trebue să facă orice Român bun?

1. Să se *înscrie membru* la Asociațiune (membru fondator 1000 Lei, membru pe viață 500 Lei, membrii activi 50 Lei). — 2. Cărturarii cu știință de carte mai multă să aboneze revista „Transilvania" și să cumpere cărțile tipărite de Secțiile „Astrei". Aceștia, și apoi lumea dela sate *să cumpere* broșurile din Biblioteca poporală a „Asociațiunii" (fiecare coală de tipar de 16 pag. 1 Leu, 50 coale cu 800 pag. 50 Lei)

Să iubiţi Asociaţiunea „Astra" — cetitori români ai acestei cărţulii!

Dacă iubiţi Asociaţiunea aceasta, să ştiţi că lucraţi pentru propăşirea noastră, a tuturora!

„Astra" vrea o ţărănime sănătoasă, deşteaptă, vrednică, cu gospodării înfloritoare, cu încrederea într'un viitor strălucit.

Calea „Astrei" duce spre mântuire!

Ultimele numere ale „Bibliotecii poporale" sunt următoarele:

Nr. 239. *Zile Mari.* Conferenţe pentru sărbătorile naţionale: 24 Ianuarie, 10 Mai, 8 Iunie, Ziua Eroilor şi 1 Decemvrie de *Horia Teculescu.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nr. 240—241. *Zile Mari.* Conferenţe pentru sărbătorile naţionale: 24 Ianuarie, 10 Mai, 8 Iunie, Ziua Eroilor şi 1 Decemvrie de *Gh. Beniog* şi *Aurel Radu.*

Nr. 242. *Cărturari români.* Biografii de *Ion Agârbiceanu.* Material de utilizat şi la conferenţe.

Nr. 243. *Calendarul pentru popor al Asociaţiunii,* pe anul 1938, întocmit de *Horia Petra-Petrescu.*

Nr. 244. *Din durerile Maramureşului,* piesă în 3 acte şi două tablouri, de *George E. Racoţi,* trad. de *Cornelia Dr. Şotel.*

Nr. 245. *Cămin pustiit,* piesă teatrală în 3 acte, de *Sabin G. Truţia.*

Nr. 246. *Fire de nalbă,* povestiri, de *Sabin G. Truţia.*